

IVAN IZ KASTVA, prizor rada prvih ljudi, zidna slika u crkvi Sv. Trojstva u Hrastovlju

BIBL.: *Ikongrafija svetoga Ivana Trogirskoga*, Peristil, 1978, 21; *Juraj Dalmatinac u Splitu godine 1444. i 1448.* Radovi IPU 1979–1982, 3–6; *Andrija Aleš u Splitu 1448. godine*, Mogućnosti, 1983, 4–6; *Uz stotu obljetnicu Branimira Deškovića*, Mogućnosti, 10–11; *Ikongrafške mijene u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu*, Prilozi–Dalmacija, 1990. R.

IVAN IZ BASELA (Johannes de Baxilea), zlatar (Basel, ? – Dubrovnik, 1512). Spominje se 1436. u Kotoru, gdje je izradio Kristov lik na srebrnoj pali stolne crkve. U Dubrovniku je 1440. iskovaio raskošni gotički križ za franjevačku crkvu, a 1443. sa Ž. Gojakovićem pozlatio je srebrnu palu u dominikanskoj crkvi. Srebrni pojas Branimiru Miomanoviću izradio je 1449. a sljedeće godine Petru Nasisu ukrase za ženski plašt.

LIT.: C. Fisković, Dubrovački zlatari od XIII. do XVII. stoljeća, SHP, 1949, str. 209. – R. Kovijanić, O majstorima srebrne pale kotorske katedrale, Starine Crne Gore, 1965–66, str. 78–80. – I. Lentić, Zlatarstvo u katalogu: Zlatno doba Dubrovnika, Zagreb 1987. N. B. B.

IVAN IZ KASTVA, slikar (XV. st.). Glavni majstor radionice koja je 1490. oslikala crkvu Sv. Trojstva u Hrastovlju (ime mu je zabilježeno u glag. i lat. natpisu na zidu crkve). Djelo su iste radionice freske u crkvi Sv. Helene u Podpeču kraj Črnoga Kala (1489) i u Gradišću kraj Divače (oko 1490). – Uz Vincenta iz Kastva, koji je 1474. oslikao crkvu Sv. Marije na Škrilina-ma kraj Berma, Ivan je drugi po imenu poznati predstavnik regionalne kasnogotičke slikarske radionice iz Kastva. Njegovo djelo obilježavaju retardirani oblici srednjoeur. mekoga gotičkoga stila, pučka narativnost, oslanjanje na grafičke predloške (bakrorezi nizozemskoga majstora zvanoga »Meister mit den Banderolen«) te formalno i ikonografsko ugledanje na južnotirolskoga majstora iz Sunterova kruga, koji je oko 1460. oslikao svetište crkve u Pazinu.

LIT.: B. Fučić, Majstor Ivan iz Kastva i njegova sredina, ZUZ, 1959. – M. Zadnikar, Hrastovlje, Ljubljana 1961. – F. Stelč, Slikarstvo v Sloveniji od 12. do 16. stoletja, Ljubljana 1969. R.

IVAN JAKOVLJEV (Johannes q. Jacobi de Burgo sancti Sepulcri, Giovanni di Giacomo), mlet. drvorezbar (XIV. st.). Izradio je korska sjedala za franjevačku crkvu u Zadru, ukrašena biljnim motivima, figuralnim kompozicijama i portretom fra Benedikta. Ističu se drvorezom grafičkih osobina, izrazito gotičkih obilježja.

LIT.: I. Petricoli, Umjetnička obrada drveta u Zadru u doba gotike, Zagreb 1972. – I. Fisković, Dalmatinski prostor i stari majstori, Split 1990, str. 16. I. Pet.

IVANKOVIĆ, Rudolf, kipar (Zagreb, 12. III. 1906 – 9. VI. 1964). Završio Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, nastavio studije u Rimu, Firenci, Padovi. Izradio spomenik A. Mihanoviću u Klanjcu, reljef A. Šenoe u Vlaškoj ul. 35 u Zagrebu, niz poprsja i projekata za spomenike (A. Starčević, E. Kvaternik, A. G. Matoš, S. S. Kranjčević). U figuralnim kompozicijama, ženskim i muškim aktovima izražava težnju za sintezom forme i ravnotežom masa. Izlagao je u Zagrebu 1946. na izložbama lik. umjetnika Jugoslavije u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu (1949), lik. umjetnika Hrvatske u Opatiji (1951) i zagrebačkoga kruga u Zagrebu (1958). R.

IVANKOVO, selo Z od Vinkovaca. U selu su nađeni predmeti iz mlađega kamenoga doba i ostaci srednjovj. naselja (XIII. i XIV. st.) uz današnju župnu crkvu. God. 1388. spominje se kaštel. U XVII. st. u selu su postojale crkve Sv. Ivana i Sv. Ilije te samostan. Do današnje crkve Sv. Ivana Krstitelja vode stube uz koje se nižu postaje Križnoga puta. Crkva je jednobrodna gotička građevina, u unutrašnjosti barokizirana. Zvonik iznad pročelja, dvije sakristije i prozori potječu od pregradnje potkraj XIX. st. Na pročelju sakristije stoji kip Sv. Ilije.

LIT.: G. Szabo, SG. – S. Dimitrijević, Prilog daljem upoznavanju vučedolske kulture, Opuscula archaeologica, 1956. – D. Vikićević-Samaržija, Sakralna gotička arhitektura u Slavoniji, Zagreb 1986. L. D.

IVAN KRSTITELJ RABLIJANIN (de Tollis, de Comite, de Conte), kipar, ljevač zvona i topova (Rab, ? – Dubrovnik, 18. V. 1540). Nakon nauka u Italiji djelovao je u Dalmaciji, a ljevaonicu je imao u Rabu. God. 1503. salio je veliko zvono za splitsku katedralu (preliveno 1830), a 1505. stupa u službu Dubrovačke Republike kao ljevač topova i zvona u tvrđavi Revelin. Pokusni top s reljefnim likom Sv. Vlaha izlio 1505. a 1506. veliko zvono za gradski sat u Dubrovniku s renesansnim ukrasima i likovima Majke Božje i Sv. Vlaha te s natpisom dubrovačkoga humanista I. L. Crijevića. Lijevao je topove za brodove i za neke gradove u Italiji. Radove je potpisivao opus Baptistae Arbensis. Većina je njegovih zvona i topova izgubljena ili je poslije pretopljena. Njegovi sinovi *Jakov* i *Pavao* nastavili su očev zanat. Ostala sačuvana djela: top Kolubrina (1505, Beč, Armeemuseum); zvono crkve Sv. Klare u Kotoru (1512); zvono dominikanske

EHU, 24

IVAN KRSTITELJ RABLIJANIN, detalj gradskoga zvona u Dubrovniku

crkve u Dubrovniku (1515); zvono crkve Sv. Nikole u Dubrovniku (1520); dva zvona crkve Navještenja kraj Stona (1528); zvono na Luži-zvonari u Dubrovniku (1525); zvono crkve Sv. Josipa u Dubrovniku (1534) i dr. Iz arhivskih zapisa se saznaje i za desetak Rabljaninovih pomoćnika ili učenika.

LIT.: F. Bulić, Zvona u Dalmaciji i njihovi ljevaoci, Sv. Cecilija, 1920, str. 71. – G. Praga, Battista da Arbe fonditore dalmata del cinquecento, ASD, 1939, 161. – K. Dočkal, Naša zvona i njihovi ljevaoci, Zagreb, 1942, str. 82–83, 113–114. – L. Beritić, Ivan Krstitelj de Tollis, Prilozi–Dalmacija, 1954. – C. Fisković, Ivan Rabljanin, Anali–Dubrovnik, 1957. – L. Beritić, Dubrovačka artiljerija, Beograd 1960. D. Kt.

IVANOVIĆ, domaći naziv za viteški red Sv. Ivana Jeruzalemskoga, nastao u Jeruzalemu oko 1070 (ili 1099) u konačistu (hospitalu) radi dvorenja bolesnika hodočasnika i križara, po čemu se nazivaju i hospitalci. U Hrvatsku ih je doveo bosanski ban Borić između 1154–63. darovavši im posjed Gornji Sveti Martin na Dravi kraj Vaške. Već u XII. st. ivanovci su imali goleme posjede na Ivančici u Hrvatskom zagorju s utvrđenim gradom Belom, u XIII. st. utvrdi Ljubač blizu Nina, zemlje u Turopolju (Peščenica, Čičan), kuću u Splitu, posjede u Slavoniji (Ivanovci kraj Valpova, Dopsin, Horvate i Veliko Selo kraj Mikanovaca). Romanički dio crkve Sv. Bartula u Novim Mikanovcima ostatak je njihova sjedišta, a romanička kapela u Koprivni posjeda Dopsin. Nakon ukinuća templara i. dobivaju njihove posjede zajedno s gl. sjedištem u Vrani (Vranski priorat), koje preseljavaju u svoj utvrđeni grad Pakrac. Red je iz Hrvatske nestao u prvoj pol. XVI. st. LIT.: L. Dobronić, Viteški redovi templara i ivanovci u Hrvatskoj, Zagreb 1984. – Ista, Posjedi i sjedišta templara, ivanovaca i sepulkralaca u Hrvatskoj, Rad JAZU, 1984, 406. L. D.

IVANOVIĆ, Jakov, zlatar (Dubrovnik, XIV/XV. st.). God. 1402. obvezao se s Milčom iz Ulcinja i Ratkom Pribisalićem dovršiti i pozlatiti oltarnu palu u franjevačkoj crkvi u Dubrovniku.

LIT.: C. Fisković, Dubrovački zlatari od XIII do XVII stoljeća, SHP, 1949, I, str. 167, 200, 242.

IVANOVIĆ, Miloš, slikar (Dubrovnik, XV. st.). Spominje se 1397. kao djetić kod majstora Francesca, štitara. God. 1405. ima već svoju slikarsku radionicu, koja se ističe bojenjem štitova. Spominje se u dokumentima do 1438.

LIT.: J. Tadić, Grada.

IVANOVIĆ, Petar, slikar (Dubrovnik, XV. st.). Sin slikara Ivana Ognjanovića. Od 1456. ima zajedničku radionicu sa slikarom Stjepanom Ugrinovićem, u kojoj oslikava zastave i škrinje. Sa S. Ugrinovićem i B. Gučetićem obvezao se ugovorom iz 1488. naslikati oltarnu sliku za kapelu Sv. Bartula na Lokrumu.

LIT.: J. Tadić, Grada.

IVANOVIĆ, Radić, slikar (Dubrovnik, XV. st.). God. 1410–16. učio kod svoga brata štitara i slikara škrinja Brajka, a potom se spominje kao samostalni majstor. God. 1427. izradio s Radašinom Junčićem 200 štitova za potrebe Dubrovačke Republike, a 1432. imao za učenika Jurića Dominkovića.